

ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ У ЗВО ЗАСОБАМИ ПЕДАГОГІЧНОГО КОУЧИНГУ

FORMATION OF MOTIVATION TO STUDY FOR FORMAL EDUCATION STUDENTS IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY MEANS OF PEDAGOGICAL COACHING

Статтю присвячено дослідженню шляхів формування мотивації до навчання здобувачів формальної освіти засобами педагогічного коучингу. Проаналізовано зарубіжні та вітчизняні наукові джерела дотичні до проблеми, які підтверджують, що мотивація до навчання впливає на академічні досягнення учнів та студентів.

Одним із вагомих факторів, що демотивує здобувачів формальної освіти у навчанні визначено нерозуміння, де й коли отримані знання стануть їм корисними у майбутньому та як допоможуть розвиватися. Не тільки традиційні методи передачі інформації від учителя або викладача до здобувачів, але й перенасичення зайвим навчальних матеріалів, відштовхують підлітків від якісного засвоєння знань та формування потрібних у житті навичок. Вчителі, викладачі та освітні системи загалом здатні впливати на розвиток мотивації студентів, створюючи середовище, яке підтримує їхні психологічні потреби та заохочує автономне навчання, проте найкращою мотивацією до навчання є самомотивація. Для підвищення вмотивованості здобувачів формальної освіти й ефективності навчання важливо застосовувати потенціал коучингового підходу, спираючись на його філософське підґрунтя. Також відзначається, що коучинг сприяє створенню структурованого середовища для навчання, спонукаючи студентів до активної участі та досягнення своїх навчальних цілей, особливо у віртуальних навчальних середовищах.

У статті подано три принципи проведення освітніх заходів (далі – ОЗ) у стилі педагогічного коучингу та приклад з практики, як їх найкраще застосувати. Важливо розуміти, що ключову роль у впровадженні стилю педагогічного коучингу в освітній процес грають не окремі «інструменти», а зміна мислення педагога шляхом упровадження коучингових настанов та принципів на зміну традиційним.

Стаття містить рекомендації щодо впровадження педагогічного коучингу у навчальні заклади формальної освіти України, що стане важливим кроком у вдосконаленні та підвищенні рівня привабливості навчального процесу. Внаслідок цього зросте рівень мотивації, усвідомленості та покращиться ставлення студентів до свого навчання.

Ключові слова: здобувачі формальної освіти, коучингова атмосфера, коучингові

техніки, мотивація до навчання, педагогічний коучинг, самомотивація.

The article is devoted to the study of ways of forming motivation to learn for formal education students by means of pedagogical coaching. The article analyses foreign and domestic scientific sources related to the problem, which confirm that motivation to learn affects the academic achievements of pupils and students.

One of the significant factors that demotivates formal education students in learning is a lack of understanding of where and when the knowledge gained will be useful to them in the future and how it will help them develop. Not only the traditional methods of transferring information from a teacher or lecturer to students, but also the overabundance of unnecessary educational materials discourage adolescents from learning and developing the skills they need in life.

Teachers, lecturers and educational systems in general can influence the development of student motivation by creating an environment that supports their psychological needs and encourages autonomous learning, but the best motivation to learn is self-motivation. In order to increase the motivation of formal education students and the effectiveness of learning, it is important to use the potential of the coaching approach, based on its philosophical foundation. It is also noted that coaching contributes to the creation of a structured learning environment, encouraging students to actively participate and achieve their learning goals, especially in virtual learning environments.

The article presents three principles of conducting educational activities (hereinafter – EA) in the style of pedagogical coaching and an example from practice of how to best apply them. It is important to understand that the key role in implementing the pedagogical coaching style in the educational process is played not by individual «tools» but by changing the teacher's thinking through the introduction of coaching guidelines and principles to replace the traditional ones. The article contains recommendations for the introduction of pedagogical coaching in formal educational institutions of Ukraine, which will be an important step in improving and increasing the attractiveness of the educational process. This will increase the level of motivation, awareness and improve the attitude of students to their studies.

Key words: formal education students, coaching atmosphere, coaching techniques, motivation to study, pedagogical coaching, self-motivation.

УДК 37.091.31:005.963.2-051
DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/73.40>

Тіщук О.А.,

аспірант кафедри технологій освіти
Українського державного університету
імені Михайла Драгоманова

Маєвська О.М.,

докт. філос.,
викладач кафедри комп'ютерної
графіки і дизайну
IT STEP Academy

Чернова Т.Ю.,

канд. пед. наук,
доцент кафедри технологій освіти,
декан факультету технологій та дизайну
Українського державного університету
імені Михайла Драгоманова

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями. За період незалежності України безупинне реформування освітньої галузі, переважно незавершене попередньою владою і оновлене прийдешньою, спотворило системність освіти, зруйнувало бачення необхідності

самостійного, якісного здобуття знань та формування компетентностей в учнів, студентів та їхніх батьків.

Існує низка причин, чому здобувачі формальної освіти втратили бажання вчитися, досліджувати, особливо за останнє п'ятиріччя. Цьому, окрім постійного оновлення змісту навчальних програм,

часто відсутності до них методичного, дидактичного матеріалу і технічних засобів, завищених вимог до всіх учасників навчального процесу, сприяли карантинні обмеження під час світової пандемії Covid-19 із поширенням дистанційної форми навчання та воєнний стан з 24 лютого 2022 р.

Якщо нині не змінити підходи й методи навчання молодого покоління, невдовзі українське суспільство зіткнеться з проблемою великої кількості людей, які згаяли свій життєвий час у закладах формальної освіти, але не досягли якісного результату навчання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблему мотивації до навчання досліджували численні зарубіжні та вітчизняні вчені. Відповідно до своїх наукових досліджень зарубіжні вчені виділяють кілька причин, чому студенти можуть не хотіти вчитися. Наприклад, І. Туїту (Israel Touitou) та Д. Фортус (David Fortus) досліджують, на скільки значну роль відіграють **фактори середовища**, включаючи культуру школи, батьків, вчителів і однолітків у формуванні мотивації студентів. Культура школи, яка підкреслює важливість оволодіння знаннями і цінність навчання, може підвищити мотивацію студентів, і навпаки, культура, орієнтована на порівняння результатів та рейтинги, може призвести до зниження мотивації, особливо якщо студенти відчувають несправедливість та знецінення їхніх особистих досягнень при порівнянні з однолітками [9, с. 3–4; 6, с. 297].

У своїй науковій праці американська дослідниця Дж. Баршай (Jill Barshay) характеризує базові **психологічні потреби** (компетентність, відчуття приналежності та автономію), із задоволенням яких тісно пов'язана мотивація. Коли здобувачі відчувають себе компетентними, зв'язаними з іншими і мають певний контроль над своїм навчанням, вони більш схильні до внутрішньої мотивації. Викладачі можуть сприяти цьому, слухаючи студентів, пояснюючи важливість завдань і надаючи можливості для вибору в навчанні. Роль учителів є надзвичайно важливою, адже ефективні **освітні практики**, які включають надання автономії та змістовного зворотного зв'язку, створення підтримуючого середовища, можуть значно підвищити мотивацію студентів. Вчителі можуть мати більше впливу на здобувачів формальної освіти, ніж батьки, бо вони частіше взаємодіють зі студентами в освітньому контексті [8].

Дослідниця із Нідерландів Л. Вінджія (Lisette Winjia) та німецький науковець Д. Урганте (Detlef Urhahne) у спільному дослідженні, результати якого були опубліковані у 2023 р., виділяють **самосприйняття та переконання** тими чинниками, що значно впливають на мотивацію. Негативне самосприйняття і низька самооцінка можуть перешкоджати мотивації, у той час, як віра в свої здібності (самоефективність) і відчуття контролю над

своїм навчанням (самовизначення) навпаки, її підсилять [15, с. 11–13].

Дослідницька група вчених з Індонезії, в яку увійшли Х. Рахмавати (Hetti Rahmawati), Ф. Ханураван (Fattah Hanurawan), Х. Г. Хідаят (Helga Graciani Hidayat), Т. Чуснія (Tutut Chusniyah), серед **соціальних та емоційних факторів** у своїй науковій праці виділяють тривогу, стрес і відсутність соціальної підтримки, що можуть негативно впливати на мотивацію. Студенти, які зазнають високого рівня академічного тиску або не отримують адекватної підтримки від однолітків та вчителів, більш схильні до проблем із мотивацією [11, с. 126–127].

Проблему мотивації до навчання в Україні активно вивчають не тільки вітчизняні вчені, але й практикуючі педагоги, освітні експерти, психологи. Дослідженню внутрішньої і зовнішньої мотивації та автономії присвятила свої наукові праці Г. Чайка. Проблеми мотивації до навчання студентів в умовах воєнного стану досліджували О. Піменова, О. Гапончук, які дійшли висновку, що в умовах воєнного стану головними мотивами навчальної діяльності студентів є пізнавальний і професійно-ціннісний [2, с. 39].

Через виснаження та вигорання внаслідок проживання тривалого стресу здобувачам освіти навчання дається через силу, знижуються показники уваги та запам'ятовування, тому К. Гольцберг пропонує мотивувати студентів за допомогою п'ятикрокової моделі похвали, діалогічного підходу та відкритих запитань й інших нестандартних підходів [4]. Таким може стати й коучинговий підхід, адже коучинг в освіті набуває все більшої актуальності та поширення.

Дослідженням коучингових підходів у навчанні займалися такі вітчизняні вчені: О. Антонюк, О. Губар, Х. Бахтіярова, Г. Поберезська, С. Романова, О. Рудницьких, В. Сидоренко та ін. Їхні напрацювання підтверджують цінність та дієвість коучингових технік і методів на різних рівнях навчання.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Для вирішення проблеми мотивації студентів необхідним є багатогранний підхід, що включає зміни на рівні освітнього середовища, освітніх практик та систем підтримки.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження шляхів формування мотивації до навчання здобувачів формальної освіти у закладі вищої освіти засобами педагогічного коучингу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Мотивація до навчання є ключовим фактором, що впливає на академічні досягнення учнів та студентів. Наукові дослідження виділяють кілька теорій та підходів до розуміння цього явища, які підтверджують, що мотивація є багатогранним явищем, яке залежить від особистих переконань,

самооцінки, зовнішньої підтримки та внутрішніх психологічних потреб. Вчителі, викладачі і освітні системи можуть сприяти розвитку мотивації студентів, створюючи умови, що підтримують їхні психологічні потреби і спонукають до самостійного навчання.

Поняття «мотивація» має більше 102 визначень, але часто науковці пояснюють його як стан, що активізує (або вимикає) поведінку. Багато теорій стверджують, що мотивація є результатом оцінювання поведінки, коли людину спонукає діяти певна внутрішня емоція задля результату. У цій оцінці поєднуються два елементи: цінність, яка надається поведінці та її результатам, і очікувана ймовірність певних результатів поведінки. Ці дві сторони, очікування та цінність, проявляються в теорії очікуваної вартості [16, с. 41].

Ми визначаємо поняття «мотивація до навчання» як усвідомлене розуміння, навіщо це навчання, бажання отримати найкращий результат від навчання та усвідомлені дії на шляху до цього результату без постійних зовнішніх стимулів та без потреби зовнішнього впливу. Найкраща мотивація до навчання – це самомотивація.

Розглядаючи іноземні теорії, відзначаємо пряму залежність результатів навчання від мотивації. До прикладу, **теорія самовизначення (Self-Determination Theory, SDT)** ґрунтується на тому, що мотивація поділяється на внутрішню та зовнішню. Внутрішня мотивація виникає тоді, коли людина займається діяльністю через особисту зацікавленість і задоволення, яке вона приносить. Три основні складові психологічного благополуччя (компетентність, автономія та зв'язок з іншими) є критичними для розвитку внутрішньої мотивації. Їх забезпечення призводить до покращення навчальних результатів через самостійну усвідомлену діяльність [15, с. 11–13; 14, с. 3–4; 6, с. 297].

Теорія очікуваної вартості (Expectancy-Value Theory) акцентує увагу на тому, що студенти будуть мотивовані, якщо вони вірять, що здатні досягти успіху (очікування) та якщо діяльність має для них значну цінність (вартість). Наприклад, студенти з високою самооцінкою та позитивним самосприйняттям більш схильні докладати зусиль і досягати академічних цілей [16, с. 41; 13].

Відповідно до **теорії саморегуляції (Self-Regulation Theory)**, мотивація залежить від здатності студентів керувати своїм навчальним процесом, встановлювати цілі, використовувати стратегії навчання та оцінювати свої досягнення. Метакогнітивні навички, такі як моніторинг власного навчання, допомагають підтримувати мотивацію та залученість у навчальний процес [16, с. 41].

Не менш важливою є **теорія впливу вчительської мотивації** на формування мотивації здобувачів освіти. Педагоги, які демонструють високу особисту внутрішню

мотивацію, можуть сприяти підвищенню мотивації та академічних досягнень студентів через підтримку та приклад для наслідування [14, с. 5].

У ході аналізу вітчизняних та зарубіжних наукових досліджень останнього десятиліття щодо коучингових методів і технологій у бізнесі, саморозвитку й педагогіці, було виявлено, що вони мають значний вплив на мотивацію до навчання, а саме:

– **покращення метакогніції** – коучинговий підхід може значно покращити метакогнітивні навички студентів, тобто їх здатність планувати, контролювати та оцінювати власний навчальний процес. Це, у свою чергу, покращує академічні досягнення і підвищує мотивацію до навчання [12];

– **розвиток самоконтролю та саморегуляції**: Коучинг сприяє розвитку самоконтролю та саморегуляції, що допомагає студентам краще управляти своїм часом і навчальними завданнями. Це підвищує їхню впевненість у своїх силах і мотивацію [12];

– **підтримка в досягненні цілей**: Коучинг допомагає студентам ставити конкретні, досяжні цілі та розробляти плани дій для їх досягнення. Це створює структуроване середовище для навчання і підвищує мотивацію за рахунок чітко визначених кроків до успіху [10];

– **залучення в навчання** – коучинг та менторство підвищують залученість студентів у навчальний процес, особливо в онлайн-навчанні. Здобувачі, які отримують підтримку від наставників, схильні до активнішої участі в навчанні і досягнення своїх цілей [10].

Дослідження, де здійснено аналіз впливу коучингу на мотивацію до навчання в Україні, підтверджують позитивні результати. Коучинг, як інноваційна технологія, сприяє підвищенню особистої мотивації студентів завдяки використанню студентоцентризованих підходів. Використання коучингових методик у вищих навчальних закладах України допомагає студентам розвивати критичне мислення, підвищувати самооцінку та ефективніше досягати своїх навчальних цілей. Застосування освітнього коучингу також сприяє зменшенню навчального стресу та покращенню загальної навчальної атмосфери, що в свою чергу позитивно впливає на мотивацію до навчання [5].

Проаналізовані наукові дослідження підкреслюють, що впровадження коучингового підходу сприяє значному покращенню здатності студентів планувати, контролювати та оцінювати власний навчальний процес. Це удосконалює їх академічні досягнення і підвищує мотивацію до навчання. Тобто, якщо поставлено за мету підвищення мотивації до навчання, то одним зі способів її досягнення є впровадження коучингових технологій у освітньому процесі.

Ключові питання при підготовці навчальних програм

Унікальність	У чому унікальність моєї програми? (інформація, факти, методи)
	Чи міг би мене замінити Штучний Інтелект? Чим я відрізняюсь від нього?
	Чи можуть здобувачі самостійно, легко та швидко знайти цю інформацію в Інтернеті?
	Що нового саме я вніс у цю тему, або методику викладання?
Цікавість	Чи було б мені цікаво на моєму ж уроці?
	Що саме може підвищити зацікавленість студентів?
	Чому саме ця тема має бути цікава?
Зв'язок предмету із життям	Як саме пов'язаний мій предмет із реальним життям людини?
	Який вплив має мій предмет на практичне застосування у житті?
	Як мій предмет допомагає людині досягати успіху, значних результатів, бути конкурентоспроможним?
	Як саме ця тема допоможе людині в її розвитку?

Україна показала в цьому конкретний і практичний приклад: у 2015 р. в Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова запроваджено нову навчальну програму «Педагогічний коучинг» на рівні бакалавра та магістра [3], що опирається на основні коучингові підходи та цінності світового гуру коучингу М. Дауні (Myles Downey), який висловив свою підтримку коучам України, і зокрема педагогам-коучам з перших днів війни [7, с. 135].

Педагогічний коучинг (далі ПК) – це адаптована методологія всесвітнього досвіду професійного коучингу для використання вчителями і викладачами в освітньому середовищі.

Методика ПК застосовується у двох напрямках. По-перше, це проведення індивідуальних коуч-сесій зі студентами/учнями (й, за потреби, з їхніми батьками). Мета – допомогти розібратися у власних здібностях, навчитися їх використовувати з максимальною для себе користю і перспективою. Також, це аналіз перешкод до навчання та формування вміння їх ефективно долати.

По-друге, ПК – це концепція, яка поєднує в собі найкращі здобутки принципів класичного коучингу, технологій проведення тренінгів та сучасні педагогічні методи проведення навчальних заходів. Це метод, який може виступати потужним засобом усвідомленого навчання та його активізації серед студентів. У цій статті детально проаналізовано саме цей напрям ПК.

«Педагогічний коучинг – це унікальність кожного уроку, це збалансована взаємодія між учителем та учнями, це створення атмосфери просвітництва, де кожен учасник процесу отримує те, що необхідне йому в поточний момент часу і те, що він здатен отримати.

Педагогічний коучинг – це вміння і навички зробити будь-який освітній процес на будь-яку тему цікавим», – визначення поняття «педагогічний коучинг» співзасновником методу О. Тищуком.

Як і будь-яка концепція, ПК має філософський фундамент, заснований на принципах підготовки та проведення навчальних заходів. У процесі аналізу перших результатів запровадження навчальної програми «Педагогічний коучинг» та проведених курсів підвищення кваліфікації для вчителів виявлено, що важливим є етап підготовки навчальних програм, де вчитель може використовувати ключові коучингові питання згідно з філософськими принципами ПК, що представлені у таблиці 1.

Три принципи проведення навчальних заходів у стилі педагогічного коучингу

Принцип 1. Атмосфера. Створення необхідної атмосфери є найважливішим та пріоритетним завданням педагога-коуча. Основними характеристиками такої атмосфери є: безоціночність (не стосується системи оцінювання академічних успіхів здобувачів відповідного рівня освіти),

підтримка, відсутність критики, партнерство, позитивні емоції, інтерес, повага, уважність до кожного. Тоді виникає довіра, і тільки в такій атмосфері найефективніше відкривається потенціал кожного учасника процесу навчання. Навички створення коучингової атмосфери тренують на заняттях навчальної програми «Педагогічний коучинг» шляхом практикування індивідуальних коуч-сесій.

Принцип 2. Залучення. При підготовці сценарію уроку педагог-коуч користується наступними питаннями:

- Як зробити урок більш інтерактивним?
- Кого і як я буду залучати до процесу отримання знань?
- Як можна скоротити інформаційний блок?
- Які «тренерські» активності ввести в структуру заняття?

Принцип 3. Розвиток. Кожен урок, безумовно, повинен мати свій результат. В ідеалі, це засвоєння теми заняття всіма учасниками. Але ж на однаково високому і якісному рівні для кожного здобувача це неможливо, адже у кожного свої здібності, цілі, пріоритети та рівень мотивації. Отже, педагог-коуч уважно оцінює стартовий потенціал кожного студента і ставить собі за мету, щоб кожен отримав свій, особистий результат.

Приклад з практики. Вчитель фізкультури на першому занятті для студентів першого курсу музичного коледжу попросив кожного підтягнутися на турніку. Зафіксував усі результати, а вони були різні, від нуля до 20 і вище. Далі він запропонував студентам на кожному занятті самостійно робити підтягування і через місяць

покращити свій результат на 1 підтягування, щоб отримати високий бал на заліку.

У цьому прикладі ми бачимо використання трьох принципів педагогічного коучингу.

Атмосфера: не було оцінки та критики, навпаки, була підтримка і повага до особистих здібностей кожного.

Залучення: своєю пропозицією вчитель заохотив кожного студента до самопідготовки.

Розвиток: кожен студент отримав свій індивідуальний результат, згідно зі своєю мотивацією та особливостями.

Важливо зрозуміти, що ключову роль у впровадженні стилю ПК у процес навчання грають не окремі «інструменти», а зміна мислення педагога шляхом упровадження коучингових настанов та принципів на заміну традиційним. Зіставлення традиційних установок та установок педагогічного коучингу наведено в таблиці 2.

Таблиця 2
Традиційні установки та установки педагогічного коучингу

Традиційні	Коучингові
Вчитель вчить.	Вчитель організовує навчальну атмосферу, де всі вчаться відповідно до своїх можливостей.
Педагог передає знання.	Педагог залучає до процесу отримання знань.
Вчитель оцінює рівень знань.	Вчитель надає високоякісний індивідуальний зворотній зв'язок.
Я – вчу, ви – вчитесь.	Ми всі навчаємось. Вчитель усвідомлено навчається на кожному своєму уроці.

Узагальнюючи викладене, можна стверджувати, що ПК як концепція базується на глибокому філософському фундаменті, який визначає принципи підготовки та проведення ОЗ. Аналіз перших результатів впровадження навчальної програми «Педагогічний коучинг» та курсів підвищення кваліфікації для вчителів засвідчує, що особливо важливим є етап підготовки навчальних програм, де вчитель застосовує ключові філософські принципи ПК. Найважливішим аспектом є не використання окремих інструментів, а зміна мислення педагога шляхом інтеграції коучингових настанов та принципів замість традиційних методів. Це сприяє підвищенню якості освіти через розвиток професійних компетентностей вчителів та їхнього мислення.

Упровадження методу ПК через досвід роботи зі студентами, а також проведення десятків відкритих курсів підвищення кваліфікації для педагогів різного рівня показали наступні результати:

– значне підвищення мотивації до навчання у самих учителів;

– перетворення стандартних програм навчання на унікальніші, які підвищують інтерес здобувачів під час ОЗ;

– емоційне та інтелектуальне заохочення здобувачів до теми навчання;

– зниження стомлюваності від уроків та занять як у педагогів, так і у студентів;

– зменшення конфліктів у навчальному процесі через покращення взаєморозуміння між вчителями та студентами;

– підвищення впевненості в собі у вчителів та студентів завдяки успішному використанню нових методів навчання;

– вироблення у вчителів навичок наставника і лідера, що сприяє покращенню організації навчального процесу;

– підвищення загального задоволення від навчального процесу як серед вчителів, так і серед студентів;

– створення атмосфери для навчання і розвитку, що сприяє психологічному комфорту для всіх учасників навчального процесу.

Висновок. Отже, дослідивши шляхи формування мотивації до навчання здобувачів формальної освіти у ЗВО засобами ПК було з'ясовано, що впровадження коучингових технологій в освітній процес підвищить рівень привабливості, внаслідок чого зросте рівень мотивації, усвідомленості та покращиться ставлення студентів до свого навчання.

З огляду на зазначене, впровадження ПК як освітньої технології в закладах формальної освіти України має бути важливим кроком у вдосконаленні освітнього процесу. Нижче наведені рекомендації щодо впровадження педагогічного коучингу в цьому контексті:

1. Підготовка викладачів освітніх закладів на курсах підвищення кваліфікації щодо основ ПК, його філософських принципів, методів та цілей.

2. Розробка детального плану впровадження ПК в заклади формальної освіти з інтеграцією в освітні програми та навчальні плани, із визначенням місць, часу і способів використання коучингу як складової освітнього процесу.

3. На прикладі УДУ імені Драгоманова, впровадження навчальної програми «Педагогічний коучинг» в закладах формальної освіти України.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Антонюк О. Використання освітнього коучингу для зменшення навчального стресу та посилення академічної мотивації студентів під час війни: теоретичний аспект. *Український педагогічний журнал*. 2022. № 3. С. 44–55. DOI: <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2022-3-44-54>.

2. Гапончук О., Піменова О. Мотивація до навчання студентів в умовах воєнного стану. *Габітус*. 2023. Вип. 47. С. 36–39. URL: <http://habitus.od.ua/journals/2023/47-2023/5.pdf>

3. Голяд І. С., Кільдеров Д. Е., Тіщук О. А., Чернова Т. Ю. Педагогічний коучинг : Програма. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. 12 с.

URL: https://kztdop.ipf.npu.edu.ua/images/sampled/OPP_OP/2019_11_14_Ped_couching_progr.pdf

4. Гольцберг К. Розпаліть мотивацію учнів: 5-крокова модель похвали. URL: <https://osvitoria.media/experience/rozpalit-motyvatsiyu-uchniv-5-krokovamodel-pohvaly/>. (дата звернення: 12.07.2024).

5. Губар О. Коучинг як інноваційна технологія студентоцентрованого навчання у закладах вищої освіти. *Social Work and Education*. 2023. Vol. 10. № 4. Pp. 542–554. DOI: <https://doi.org/10.25128/2520-6230.23.4.9>.

6. Чайка Г. В. Автономія як складова психологічного благополуччя в сучасних дослідженнях. *Актуальні проблеми психології*. : Зб. наук. праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. 2017. Т. VI. Психологія обдарованості. Вип. 13. С. 294–304. URL: <http://appspsychology.org.ua/data/jrn/v6/i13/34.pdf>.

7. Чернова Т. Ю. Коучинг в освіті: цінності воєнного та повоєнного періодів. С. 134–137. URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/38270/Chernova.pdf?sequence=1>

8. Barshay J. Proof points: What almost 150 studies say about how to motivate students. *The Hechinger Report*. 2021. September 27. URL: <https://hechingerreport.org/proof-points-what-almost-150-studies-say-about-how-to-motivate-students/>. (дата звернення: 03.07.2024).

9. Fortus D., Touitou I. Changes to student's motivation to learn science. *Disciplinary and Interdisciplinary Science Education Research*. 2021. Vol. 3:1. 14 p. DOI: <https://doi.org/10.1186/s43031-020-00029-0>.

10. Gamage, K. A. A.; Perera, D. A. S.; Wijewardena, M. A. D. N. Mentoring and Coaching as a Learning Technique in Higher Education: The Impact of Learning Context on Student Engagement in Online Learning. *Educa-*

tion Sciences. 2021, № 11 (10). 574 p. DOI: <https://doi.org/10.3390/educsci11100574>.

11. Hidajat H. G., Hanurawan F., Chusniyah T., Rahmawati H. Why I'm Bored in Learning? Exploration of Students' Academic Motivation. *International Journal of Instruction*. 2020. Vol. 13:3. Pp. 119–136. DOI: <https://doi.org/10.29333/iji.2020.1339a>.

12. Howlett M. A., McWilliams M. A., Rademacher K., O'Neill J. C., Maitland Th. L., Abels K., Demetriou C., Panter A. T. Investigating the Effects of Academic Coaching on College Students' Metacognition. *Innovative Higher Education*. 2021. Vol. 46. Pp. 189–204. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10755-020-09533-7>.

13. Mathew S., Bright K., Barrero-Molina L. B., Hawkins J. What can teachers do to support expectations and values to increase student motivation? 2022. URL: <https://education.okstate.edu/site-files/documents/motivation-classrooms/motivation-minute-expectancy-value-theory.pdf>

14. Suárez-Mesa A. M. and Gómez R. L. Does teachers' motivation have an impact on students' scientific literacy and motivation? An empirical study in Colombia with data from PISA 2015. *Large-scale Assessments in Education*. 2024. Vol. 12:1. 28 p. DOI: <https://doi.org/10.1186/s40536-023-00190-8>.

15. Urhahne D., Wijnia L. Theories of Motivation in Education: an Integrative Framework. *Educational Psychology Review*. 2023. Vol. 35:45. 35 p. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10648-023-09767-9>.

16. Vu T., Magis-Weinberg L., Jansen B. R. J., van Atteveldt N., Janssen T. W. P., Lee N. C., van der Maas H. L. J., Raijmakers M. E. J., Sachisthal M. S. M., Meeter M. Motivation-Achievement Cycles in Learning: a Literature Review and Research Agenda. *Educational Psychology Review*. 2022. Vol. 34. Pp. 39–71. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10648-021-09616-7>.